

NORGES SVALBARD- OG ISHAVS-UNDERSØKELSER.

L. P. M. D. T. V. T. V. T. V.

Ved denne Grønlandsexpedisjonen blev det bestemt at Th. Askheim skulle være leder av det ene af de to topografiske partier ved Nansenhalvøya som arbeidsordnes for dette parti. Desuden gisene tjennesten som proviant- og materialforvalter på ekspedisjonen og også reklamefilm for Nansen Fabrik. Partiet hadde to assistenter. Til bruk ved flyværnene hadde vi en liten rekke.

Av instrumenter blev benyttet:

1 Zeiss telemeterlist nr. 1 med to stativer,

1 Zeiss fototeodolit C/3 b. 12 x 18,

1 kassettkamera med 34 cm kikkertkassett,

R A P P O R T

16 dusin Perutz "Topoplatten",

1 tachymeter omfattende paraply, et 50 m millebånd,

1 metrestokk Geodetiske og topografiske arbeider

på Eirik Raudes Land, Østgrønland 1932,

tjenesten som proviant- og materialforvalter,

mp. 100 med stat samt optagelse av kinofilm.

Flyværnene besto av 12 flyværn med 12 dobbeltkanoner og 10 dusin Perutz "Flieger" samt 10 pakker (a 1 kg) Veridens planfilm.

Før optagelse av reklamefilm modifiserte Th. Askheim utlent av konsul Lars Christensen, Sandefjord, den 21. juli 1932 ønskeffet av Svalbardkontoret og ca. 2 000 m gammel film som konsul Lars Christensen hadde overbratt Grønlandsexpedisjonen og optog i Bergen Ingstad til felles bruk.

Det øvrige utstyr var:

1 telt med pressesomninger, soveposer, matrassen, matrassenpose, spisestall, petroleum, benzins i karosser med palmer.

Av proviant hadde partiet med følgende innhold:

I. Plan. Deltagere. Utstyr.

Ved årets Grønlandsekspedisjon blev det bestemt at Th. Askheim skulde være leder av det ene av de to topografiske partier med Moskusoksefjorden som arbeidsområde for dette parti. Dessuten gjøre tjeneste som proviant- og materialforvalter på ekspedisjonen og opta reklamefilm for Tidemåns Tobaksfabrik. Partiet hadde to assistenter. Til bruk ved flytninger hadde vi en liten robåt.

Av instrumenter blev benyttet:

1 Zeisssteodolitt nr. 1 med to stativer,
1 Zeiss fototeodolitt C/3 b 13 x 18,
1 kassetkasse med 24 enkeltkassetter,
16 dusin Perutz "Topoplatten",
1 tachymeterstang, 1 paraply, et 50 m målebånd
1 meterstokk, 1 skiftesekke, snebriller, observasjonsbøker, eksponeringstabell, asimuthtabell, karter, to bæremeiser.

For tachymetrering medfulgte et tachymeter Baalsrud nr. 539 med stativ og for optagelse av billeder fra sjøen, et flyvekamera 13x18, 1 kassetkasse med 12 dobbeltkassetter og 10 dusin Perutz "Fliegerplatten", samt 10 pakker (a 1 dusin) Verichrom planfilm.

For optagelse av reklamefilm medfulgte filmkamera utlånt av konsul Lars Christensen, Sandefjord, 600 m ny film anskaffet av Svalbardkontoret og ca. 2 000 m gammel film som konsul Lars Christensen hadde overtatt Grønlandsekspedisjonen og sysselmann Ingstad til felles bruk.

Det øvrige utstyr var:

1 telt med pressenninger, soveposer, madrasser, kjøkkenutstyr, spisestell, petroleum, bensin, 1 karabin med patroner.

Av proviant hadde partiet med endel av hærrens reserve-

proviant, hermetisk frukt, kjeks, fisk- og kjøttthermetikk, kondensert melk, smør, kavring, brød, hvetemel, sukker, havregryn, kaffe, kakao, tørret frukt, saft, poteter, fleks m.m.

II. Dagboksoptegnelser.

Efter at utsyret var pakket og bragt ombord i M/S "Polarbjørn" som lå fortøiet ved Thingvallabryggen i Oslo, gikk jeg ombord kl.20.00 torsdag 7. juli. "Polarbjørn" avgikk fra Oslo kl.24.00. Av ekspedisjonens deltagere var da gått ombord 12 mann, av Arktisk Næringsdrifts folk tre mann, av sysselmann Ingstads folk fire mann, samt kunstmaler Wefring.

I alt 20 mann.

Ennvidere var tatt ombord 16 hunder.

Torsdag 8. juli. Ankom til Horten kl.4.30 hvor der blev tatt ombord reservedeler til flyene, reiste videre kl.5.15. Ankom til Fredrikstad (Titanbryggen) kl.9.00 hvor vi tok ombord flyene. Dessuten blev tatt ombord 12 dører. Avgikk kl.20.00 for Ålesund.

Mandag 11. juli. Ankom til Ålesund kl. $21\frac{1}{2}$.

Tirsdag 12. juli. Kl.12.15 kom resten av ekspedisjonens deltagere som blandt annet medbragte syv sølvrev.

Avreiste fra Ålesund $22\frac{1}{2}$ og ankom til Brandal $23\frac{1}{2}$.

Onsdag 13. juli. Avreiste fra Brandal kl.17.10 med kurs for Jan Mayen.

Ekspedisjonens deltagere var ialt 28 mann

"Polarbjørn"s besetning 13 "

Arktisk Næringsdrift's folk 8 "

Sysselmann Ingstads folk 5 "

Oksen var gule og grå, gjorde lange hissige utfall, hverfor jeg ikke filmet ossene den tid de stod stille og filmen blev allfor rølig.

Tilsammen 54 mann

Ennvidere befant sig ombord 16 hunder, syv sølvrever og 12 duer.

Søndag 17. juli. "Polarbjørn" ankret utenfor telegrafstasjonen på Jan Mayen kl. 11.35. Ekspedisjonens deltagere og en del av besetningen gikk i land og blev av stasjonens betjening mottatt på det beste. Jeg tok endel kinofilm, men tiden på dagen var ikke den beste da der var skygge på de fleste av fuglebergene. "Polarbjørn" lettet anker kl. 17.35. Utenfor telegrafstasjonen og langs østkysten av Jan Mayen tok jeg 17 sjøstasjoner med til sammen 30 fotogrammer.

Tirsdag 19. juli. Møtte spredt drivis kl. 1.00, senere på dagen blev den tettere med isflorer inneiblandt.

Onsdag 20. juli. Litt solskinn av og til så jeg fikk ledning til å gå ut på isen å filme "Polarbjørn" mens den passerte forbi.

Torsdag 21. juli. Kom ut i landråken kl. 20.30 og ankret i Germaniahamm, Sabineøya kl. 22.45. Jeg var i land, og blandt annet filmet de danske landmålere, løitnant Johansen og Arnholt.

Fredag 22. juli. Richters parti ble satt på land i "Hird"-hamna.

Lørdag 23. juli. Kommandørkaptein R. von Krogh's parti og Solheims parti ble satt på land.

Søndag 24. juli. "Polarbjørn" ankret utenfor Myggbukta kl. 14.30. I henhold til telegrafisk ordre optok jeg et tachymeter-kart ved astronomisk punkt i Myggbukta fra kl. 15.00 til 18.00. Om kvelden reiste jeg sammen preparant Siggesson og fangstmann Knut Brandal ut til Bennethøgda.

Mandag 25. juli. Filmet to moskusokser på Bennethøgda. Oksene som var gamle og gretne gjorde lange hissige utfall, hvorfor jeg kun filmet oksene den tid de stod stille og filmen ble altfor rolig.

Om kvelden reiste jeg sammen med preparantene Siggesson og Hansen, samt fangstmann Knut Brandal på ny ut til Hennethøgda for å få en moskusokse, som et par av telegrafistene hadde skutt den foregående natt. og bygde to varder.

Tirsdag 26. juli. Var på land og filmet start og landing av flyene. Filmkameraet som hadde vært til eftersyn hos Nerlien, virket hele tiden mindre bra, men nu begynte det å bli ubrukelig. Det blev istandsatt av ingenør Orvin.

Onsdag 27. juli. Om morgen var vi på land i flyveleiren og enkelte av oss fikk en liten flyvetur med Aagensen. Reiste fra Myggbukta kl. 14.00 og kom til Kap Humboldt kl. 22.30.

Torsdag 28. juli. Sammen med ingenør Orvin var jeg utover på Vijkanderhalvøya. Jeg filmet et par harer, men det var vanskelig å komme de så nær som jeg ønsket. Senere på dagen filmet jeg Kjelbotn fangststasjon. Reiste videre kl. 17.30.

Fredag 29. juli. Skaun og Welde ble satt på Kap Bull kl. 4.30. Senere på dagen var jeg i land ca. 6 km sydøst for Hoelsbu og filmet Moskus (ku og hukse) de var meget rolige og det lykkedes mig å filme utfallene ganske bra. Ingenør Orvin overtok nu filmingen. Kl. 19.00 ble jeg satt på land ved Hallehytta i Moskusoksefjorden og fikk med som assistenter fangstmann Knut Brandal og matros Bernt M. Marsø.

Lørdag 30. juli. Tatt kart og plan av Hallehytta.

Søndag 31. juli. Tok to stasjoner på Högbomfjellet A. 5 og 6 med 18 fotogrammer og bygde to varder.

Mandag 1. og tirsdag 2. august. Gått forgjeves på topp, vi måtte gå ned igjen da det var for meget tåke.

Onsdag 3. august. Det danske skib "Gustav Holm" var en tur innover Moskusoksefjorden. Fremdeles tett tåke. Måtte jeg utsætte fotograferingen og vende tilbake til Hoelsbu.

Torsdag 4. august. Vi foretar en forgjeves toptur nærmest for å få litt trening. Tåken er like tett.

Fredag 5. august. Tok to stasjoner på La Courfjellet A.7 og 8 med 19 fotgrammer og bygde to vader.

Søndag 7. august. Tok tre stasjoner på Ramsayfjellet A.9, 10 og 11 med 20 fotgrammer og bygde to vader.

Mandag 8. august. Om kvelden rodde vi innover Moskusoksefjorden for å gå på Ladderfjellet.

Tirsdag 9. august. Om natten hadde jeg fra ing. Lunckes stasjon Le. 11 fra 1929 tatt fremsigt til de nye trigonometriske stasjoner. Fra Ladderfjellet gikk vi med til Moskusoksefjorden og rodde over til fangsthytten Braastad innerst i fjorden, hvortil vi ankom ved 17-tiden. Tok kart og plan av fangsthytten, vi spiste og gikk til køis for natten; straks etter at vi var sovnet kom ingenisørene Orvin og Solheim i land og etter endel iherdige anstrengelser lykkes det å få såpass liv i oss at vi opfattede at vi skulle gå ombord i "Polarbjørn", som besørget flytningen til Hoelsbu.

Onsdag 10. august. Ankom til Hoelsbu kl. 1.00 og gikk straks til køis.

Torsdag 11. august. Tok to stasjoner inne på Gausshalvøya sydvest for Hoelsbu, A.14 og 15 med 20 fotgrammer og bygde to vader. Været var mindre bra.

Lørdag 13. august. Tok tre stasjoner på sydsiden av Moskusoksefjorden sydvest for Hoelsbu, A.16, 17 og 18 med 20 fotgrammer, tok endel punkter på kysten og bygde to vader.

Mandag 15. august. Tok to stasjoner på nordsiden av Moskusoksefjorden, 7 km øst for Hoelsbu, A.19 og 20 og tok endel punkter på kysten, da været delvis var usiktbart måtte jeg utsette fotograferingen og vende tilbake til Hoelsbu.

Onsdag 17. august. Tok 16 fotogrammer i A.19 og 20, bygde to varder og gikk videre nordover til vi kom til det høieste på ryggen. Her tok jeg to stasjoner[✓] 21 og 22 med 20 fotogrammer og bygde en varde.

Torsdag 18. august. "Polarbjørn" kommer inn til Hoelsbu og vi går ombord. Om kvelden kommer Richters parti ombord på Kap Ovibos.

Fredag 19. august. Om ettermiddagen kommer Solheims parti ombord ved Nørvehytta i Dusenfjorden.

Lørdag 20. august. "Polarbjørn" ankret utenfor Myggbukta kl.1.00. Sammen med mørkingene og Skaun reiste jeg ut til Dyrdalen hvor det lykkes mig å ta endel gode fotografier av et par flokker med moskusdyr.

Søndag 21. august. "Polarbjørn" letter anker kl.2.30 og setter kurs for Norge. Foruten ekspedisjonens deltagere og skibets besetning reiste følgende syv fangstfolk hjem igjen. Dr. Berg, Hallvard Devold, Herdal, Knut Brandal, Andresen, Sulebak og Åmbak. Av duene hadde vi bare fire med tilbake. Devold hadde med sig noen levende rev.

Mandag 22. august. Vi er kommet igjennem isbeltet kl.2.30.

Fredag 26. august. Ankom til Brandal kl. 6.30 og reiste videre kl.8.00 med ankomst til Ålesund kl.8.30. Fangstfolkene og de fleste av ekspedisjonen går på land og vi losser fangstfolkene gods.

Lørdag 27. august. Avreist fra Ålesund kl.5.00. Foruten skibets besetning følger følgende åtte ~~mann~~ av ekspedisjonens deltagere med "Polarbjørn": R.von Krogh, Storm, Aagenes, Larseh, Kiærland, Pettersen, Øverbye og Askheim.

SS mm kysse blev målt ved direkte depresjoner.

Der blev målt tre tredjedelerkarter og utført et nivell-

Mandag 29. august. Ankom til Horten kl.23.00.

Tirsdag 30. august. Flyene bringes i land og vi reiser fra Horten kl.12.00 med ankomst til Oslo kl.15.45, hvor vi går i gang med å bringe gods og utstyr i land.

Onsdag 31. august. "Polarbjørn" er ferdiglosset ved middagstider. Vi var beboede og var i opta dyrefilmer.

III. Veroversikt.

Værforholdene på Grønland i sommer var mindre gode. Jeg hadde fire dager med tett tåke (nemlig 1. til 4. august) og to dager med noget tåke (11. og 15. august), to forgjeves topturer og en toptur hvor arbeidet måtte avbrytes. På slutten var jeg noget genert av sterk vind. Jeg hadde inntrykk av at tåken blev liggende noget længere (lettet senere) i Moskusokse-fjorden enn de andre steder i nærheten.

IV. Sommerens resultater.

Askheims parti har utført trigonometriske observasjoner

i

17 stasjoner, og i 16 av disse blev tilsammen tatt

133 fotogrammer,

5 tachymeterstasjoner.

Dessuten blev tatt

18 sjøstasjoner med tilsammen

36 fotogrammer

55 fotografier blev tatt i andre øyemed

810 meter kinosfilm

13 vadarer blev bygget.

85 km kyst blev målt ved direkte depressjoner.

Der blev målt tre tachymeterkarter og utført et nivell-

lement, samt optatt plan av to fangsthytter.

For optagelse av kinofilm var forholdene ombord vanskelige da all plass på dekk var optatt av flyvemaskiner, båter og annen dekkslast. Da vi passerte drivisen var været usiktbart og lite egnet til å filme i. Anløpsstederne på Eirik Raudes Land var bebodde og for å opta dyrefilm måtte man opsoke vildyrne lenger vekk ved rent tilfeldige utflukter, og man kunde under disse forhold ikke stille store forventninger til resultatet.

Der var til denne ekspedisjon anskaffet 16 nye transportkasser, hvorav fem kjøkkenkasser og utrustningen til landpartiene var pakket særskilt for hvert enkelt parti; hvilket i høi grad var påkrevet da plassen ombord var helt optatt. Transportkassene bør helst beslåes noget og anskaffelse av noen flere er også påkrevet.

Eirik Raude Land, Geografereti 1933,
Tjedesten Oslo, mars 1933.

Th. Sækheim